

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA NANE

KIKAO CHA SITA

12 SEPTEMBER, 2017

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA NANE

KIKAO CHA SITA – TAREHE 12 SEPTEMBER, 2017

I. DUA

II. KIAPO CHA UAMINIFU:

Mhe. Rehema Juma Migilla.

III. TAARIFA YA SPIKA:

IV. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA:

Maelezo ya Waziri wa Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3) Bill, 2017*].

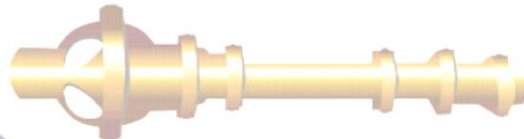
MWENYEKITI WA KAMATI YA KATIBA NA SHERIA:

Maoni ya Kamati ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3) Bill, 2017*].

MSEMAJI MKUU WA KAMBI YA UPINZANI WA WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Maoni ya Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani juu ya Wizara ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3) Bill, 2017*].

V. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

67. MHESHIMIWA DAIMU IDDI MPAKATE (TUNDURU KUSINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Katika Jimbo la Tunduru Kusini kuna Vituo 3 vya Afya. Kituo cha Afya Mtina kina zaidi ya miaka 30 hakijafanyiwa ukarabati na pia hakuna Wodi ya Wazazi:-

Je, ni lini Serikali itajenga Wodi ya Wazazi katika Kituo hicho na kufanya ukarabati ili kiweze kutoa huduma bora kwa Wakazi wa Vijiji vya Nasya, Semeni, Nyerere, Angalia na wakazi wa Kata ya Mchesi na Lukumbule.

68. MHESHIMIWA LOLESIA JEREMIA BUKWIMBA (BUSANDA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Je, ni lini Serikali itawalipa walimu madai yao ya kusimamia mthani wa Kidato cha Nne mwaka 2015 na mthani wa Kidato cha Pili mwaka 2016.

69. MHESHIMIWA ESTER ALEXANDER MAHAWE (VITI MAALUM):

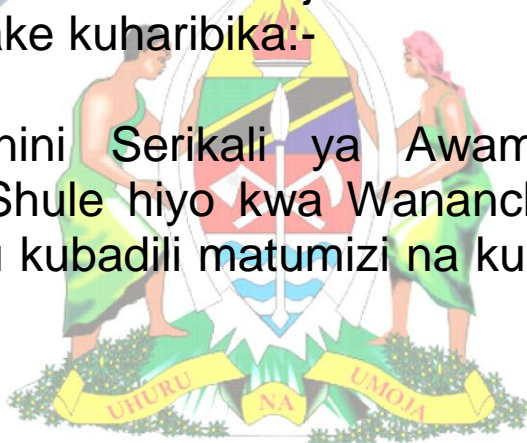
Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Fedha zinazokusanywa za asilimia 0.3 ya Service Levy zimeshindwa kusaidia Halmashauri nchini kwa uwiano unaolingana:-

Je, Serikali haioni kuwa ni wakati muafaka fedha hizo kukusanywa na TAMISEMI ili kila Halmashauri iweze kupata mgao unaolingana.

70. MHESHIMIWA DAVID ERNEST SILINDE (MOMBA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Katika Tarafa ya Kamsamba kuna Shule ya Sekondari ya Wazazi inayomilikiwa na Jumuiya ya Wazazi ya CCM; ni muda mrefu sasa Shule hiyo haitumiki na haina Mwanafunzi hata mmoja na hivyo kufanya majengo yake kuharibika:-

Je, kwa nini Serikali ya Awamu ya Tano isirudishe Shule hiyo kwa Wananchi ili waweze kuitumia au kubadili matumizi na kuwa Chuo cha Ufundi.

WIZARA YA ULINZI NA JESHI LA KUJENGA TAIFA:

71. MHESHIMIWA MATTAR ALI SALUM (SHAURIMOYO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa:- Tatizo la Makazi kwa Wanajeshi wetu ni kubwa kiasi kwamba Maaskari wetu kupata usumbufu na kuathiri utendaji kazi wao:-

- (a) Je, Serikali ina mpango gani wa kujenga nyumba za makazi kwa wanajeshi upande wa Unguja;
- (b) Je, ni nyumba ngapi Serikali imepanga kujenga Zanzibar;
- (c) Je, ni lini ujenzi wa nyumba kwa upande wa Zanzibar utaanza.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

72. MHESHIMIWA JAKU HASHIM AYOUB (B.L.W):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Kwa muda mrefu sasa meli za mizigo za Zanzibar zimetengewa eneo maalum la kufunga gati linaloitwa Malindi Wharf (*lighter key*) kwenye Bandari ya mizigo ya Dar es Salaam na kuna taarifa kuwa sehemu hiyo sasa inatarajia kujengwa katika upanuzi wa Bandari, jambo ambalo ni muhimu sana kwa maendeleo ya nchi yetu, ingawa sehemu hiyo ni muhimu sana katika kutoa huduma ya meli za upande wa pili wa Muungano (Zanzibar):-

- (a) Je, Serikali haioni kwamba ipo haja ya kutengwa eneo jingine maalum kwa ajili ya kufunga gati meli za mizigo za Zanzibar ili

Wazanzibar waendeleo kupata huduma kwenye Bandari ya nchi yao;

- (b) Endapo itaonekana ipo haja hiyo; Je, ni sehemu gani kwenye Bandari iliyopangwa kwa ajili meli za mizigo za Zanzibar endapo sehemu ya sasa itajengwa.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

73. MHESHIMIWA MWITA MWIKWABE WAITARA (UKONGA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Jimbo la Ukonga lina shida kubwa ya umeme katika Kata zifuatazo; Kata ya Chanika (Ngwale, Nguvu mpya, Virobo, Kidugalo, Yongwe, Lukooni, Vikongoro na Tungini); Kata ya Zingiziwa (Zogoali, Zingiziwa, Ngasa, Ngobedi, Somelo na Gogo, Lubakaya na Kimwani); Kata ya Majohe (Kivule na Viwege); Kata ya Buyuni (Zavala, Buyuni, Mgeule juu, Nyeburu, Mgeule chini, Kigezi, Kigezi chini na Taliani); Kata ya Pugu Station (Bangulo, Pugu Station na Kichangani); Msongola (Yangeyange, Mbondole, Kidle, Mkera, Sangara, Kiboga, Uwanja wa Nyani, Kitonga, Mvuleni na Mvuti) na Kata ya Kivule (Bombambili). Maeneo hayo yote

yanahudumiwa na Wilaya ya Kisarawe kama Maeneo ya Vijijini:-

Je, ni lini maeneo hayo yatapata umeme wa REA.

74. MHESHIMIWA TUNZA ISSA MALAPO (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Je, gharama ya ujenzi wa bomba la kusafirisha gesi kutoka Mtwara hadi Dar es Salaam ni shilingi ngapi.

WIZARA YA MAMBO YA NJE NA USHIRIKIANO WA AFRIKA MASHARIKI:

75. MHESHIMIWA AHMED JUMA NGWALI (WAWI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki:- Tanzania ilibadilisha Sera yake ya Kibalozi ili kuendana na mazingira ya sasa ya Kiuchumi Duniani, kwa maana ya kujiwekeza katika Diplomasia ya Uchumi (Economic Diplomacy):-

- (a) Je, ni lini Tanzania ilibadili Sera yake ya mambo ya Nje ya awali na kujielekeza katika Sera ya Diplomasia ya Uchumi;
- (b) Je, mwenendo ukoje kati ya Sera hii na ile iliyokuwepo awali;
- (c) Je, ni vigezo au vipimo gani vinavyotumika kupima Balozi zetu katika utekelezaji wa Sera hii ya Diplomasia ya Uchumi.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

76. MHESHIMIWA KASUKU SAMSON BILAGO (BUYUNGU):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Jimbo la Buyungu Wilayani Kakonko linapakana na nchi ya Burundi hivyo raia wa nchi hizi mbili wanafanya baadhi ya shughuli za kibiashara na kijamii kwa kushirikiana kwa muda mrefu hata kabla ya Burundi kujiunga na Jumuiya ya Afrika Mashariki:-

- (a) Je, ni lini Serikali itafungua Ofisi ya Uhamiaji katika Kijiji cha Muhange iliyofungwa bila sababu za msingi;

- (b) Je, kwa nini Warundi wakija kufanya biashara kwenye masoko ya ujirani mwema au kulima mashamba hukamatwa na kufungwa jela;
- (c) Je, kwa nini Warundi 254 waliofungwa kwa makosa kama hayo wasirudishwe kwao ili kupunguza msongamano Magerezani.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

77. MHESHIMIWA USSI SALUM PONDEZA (CHUMBUNI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Kumekuwa na malalamiko ya matokeo ya uchunguzi yanayofanywa kwa kutumia mashine ya kutambua vinasaba (DNA) kutoka Zanzibar kutopatikana kwa wakati na kusababisha kesi mbalimbali kushindwa kusikilizwa kwa wakati muafaka zikiwemo za jinai kama ubakaji:-

- (a) Je, kwa nini matokeo ya uchunguzi yamekuwa yakichukua muda mrefu katika Hospitali ya Taifa Muhimbili wakati uchunguzi huo una umuhimu mkubwa katika kupambana na vitendo vya uhalifu;

(b) Je, Serikali ina mpango gani wa kuongeza mashine za kutosha ili uchunguzi ufanyike kwa wakati kutokana na vitendo vya udhalilishaji Wanawake na Watoto kuendelea kuongezeka baina ya pande mbili za Muungano;

(c) Je, ni lini Hospitali ya Taifa Muhimbili itaweka utaratibu wa kuchunguza sampuli za Zanzibar kwa wakati kwa kutumia mashine ya kuchunguza vinasaba (DNA).

78. MHESHIMIWA HAWA ABDULRAHMAN GHASIA (MTWARA VIJIJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:-
Tohara kwa Wanaume imethibitika kupunguza maambukizi ya Virusi vya UKIMWI kwa kiasi kikubwa:-

(a) Je, kwa nini Serikali isiagize kuwa tohara ya lazima kwa Wanaume wote;

(b) Je, elimu kuhusu tohara imefikishwa kwa Wananchi kwa kiasi gani.

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

79. MHESHIMIWA JASSON SAMSON RWEIKIZA (BUKOBA VIJIJINI)

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Kuna mradi mkubwa wa maji wa siku nyingi pale Maruku (Kyolelo) ambao miundombinu yake mikubwa kama matanki, mabomba chini ya ardhi na vyanzo vyake ni vizuri lakini kutokana na uchakavu mradi huo hautoi maji; mradi huo ulikuwa ukihudumia Vijiji vitano (5) katika Kata za Kanyangeneko na Maruku; kukarabati miundombinu iliyochakaa inaweza kugharimu kiasi kidogo cha fedha kama shilingi milioni mia tano (500,000,000/=) kwa kuhudumia Vijiji vitano (5) wakati mradi mmoja kwa Kijiji kimoja wa miradi inayoendelea unagharimu zaidi ya shilingi milioni mia nane (800,000,000/=):-

Je, Serikali haioni ni busara sana kuukarabati mradi huo haraka.

80. MHESHIMIWA SHALLY JOSEPHA RAYMOND (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Kuna miundombinu ya kusambaza maji safi na salama iliyokamilika lakini inatoa

huduma chini ya kiwango cha ujenzi wake (*below design and built capacity*):-

- (a) Je, ni miradi mingapi ya maji safi na salama inayotoa huduma chini ya uwezo wa usanifu na ujenzi wake kutokana na vyanzo kupungua au kukauka maji;
- (b) Je, ni hatua zipi zinachukuliwa kuepusha miradi mingine kukumbwa na matatizo kama hayo.

81. MHESHIMIWA LEONIDAS TUTUBERT GAMA (SONGEA MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Wananchi wangu wa Jimbo la Songea Mjini katika eneo la Matogoro, Mahiro, Lihira na Chemchem walitoa maeneo ya Kilimo na Makazi kwa SOWASA ili kutengeneza bwawa la maji kwa Mji wa Songea toka mwaka 2003 na jumla ya Wananchi 872 walifanyiwa uthamini wa mali na nyumba zao; mwaka 2015 uthamini ulifanyiwa marejeo (*review*) na jumla ya Shs. 1,477,957,000/= iliidhinishwa na Serikali kama madai halali ya Wananchi hao, lakini hadi leo ni miaka 14 imepita Wananchi hao hawajapewa stahili zao:-

- (a) Je, Serikali haioni kuwa kitendo hicho cha kutowalipa Wananchi haki zao ni kuwoanzezea umaskini wa kipato, malazi na kukosa uezo wa huduma za matibabu na elimu;
- (b) Je, ni lini Serikali itawalipa Wananchi hao stahiki yao waliyotakiwa kulipwa miaka mingi iliyopita.

VI. MISWADA YA SERIKALI:

(Kusomwa Mara ya Pili, Kamati ya Bunge Zima na Kusomwa Mara ya Tatu)

Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na. 3) wa Mwaka 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No. 3) Bill, 2017*].

**DODOMA
12 SEPTEMBER, 2017**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**